

HABILITATS COMUNICATIVES

Escriure: Propietats textuais

Un text està ben construït i respon al propòsit comunicatiu per al qual s'ha escrit quan compleix una sèrie de propietats textuais que garanteixen que té prou qualitat lingüística. Aquestes propietats són:

- *Adequació*: adaptació del text a la situació comunicativa. Un text és adequat si té en compte el propòsit i el destinatari; si, per tant, a l'hora d'escriure'l s'ha seleccionat el gènere i la tipologia adient i s'ha adoptat el registre correcte.
- *Coherència*: selecció de la informació pertinent i estructuració adient del discurs. Perquè un text sigui coherent cal seleccionar la informació necessària en qualitat i quantitat, evitant oblits d'aspectes rellevants o, al contrari, repeticions innecessàries o excés de dades irrellevants. La informació s'ha de presentar de manera ordenada, clara i d'acord amb l'estructura del text que es compon i al tema que es desenvolupa. L'estructura bàsica de la majoria dels textos escolars coincideix amb la del text expositiu: introducció, desenvolupament i conclusió.
- *Cohesió*: un text amb continuïtat entre les idees és el resultat dels lligams que s'estableixen entre les diverses parts del text (frases, oracions i paràgrafs), a mesura que es desenvolupen el tema i els subtemes relacionats. Alguns procediments cohesius són:
 - L'ús de connectors, per garantir la connexió entre parts del text (en primer lloc..., a continuació..., en síntesi...)
 - La correlació de temps verbals
 - L'evitació de repeticions amb l'ús d'anàfores (sinònims, pronoms, el·lipsis...)
 - L'ús correcte dels signes de puntuació
- *Correcció*: la correcció gramatical és una propietat inherent a qualsevol text en què s'utilitzi un registre formal. Determina que un text respecta les normes de la fonètica i l'ortografia, la morfologia, la sintaxi i el lèxic.

Alguns autors també hi inclouen la *presentació*, que suposa el primer contacte del lector amb el text; per això, és important que presenti una bona estructura visual, d'acord amb el gènere textual i amb el propòsit de l'escrit, amb marges adients i espais entre paràgrafs. Una bona presentació facilita la lectura del text. Per això, també s'ha de tenir present la disposició dels

elements que orienten la lectura: títols, subtítols, paginació i, si cal, la inclusió d'elements com les notes a peu de pàgina o al final de l'escrit. Si l'escrit és a mà, cal vetllar per una cal·ligrafia que en possibiliti la lectura i comprensió.

Quan valorem un text escrit amb la intenció de transmetre coneixements, les propietats textuais se solen recombinar amb les següents, que es relacionen més clarament amb el contingut que es pretén transmetre:

Pertinència:

- Els enunciats globalment tenen coherència?
- Fan referència a l'objecte del qual es parla?
- Són clars?
- El registre de llengua s'adequa a la funció i als destinataris del text?

Completesa:

- Hi ha prou informació o un nombre suficient d'arguments?
- S'hi ha incorporat material gràfic per completar la informació del text?

Precisió:

- Les propietats, característiques, arguments... aportats, les pot considerar acceptables la comunitat científica i responen a alguna idea d'organització?
- El lèxic que s'utilitza té en compte la precisió dels mots i l'ús específic de l'àrea de coneixement?

Volum de coneixements:

- El volum de coneixements és l'adequat en relació amb el nivell?

Alguns autors (Domènech-Casal, 2022

) incorporen altres elements, en funció del tipus de discurs, pensant en el text científic:

Sofisticació i connexió amb proves o dades:

- L'explicació permet interpretar tot allò que observem? Està fent servir totes les dades que se'n tenen?

2

Especificitat, suficiència i fiabilitat:

- Especificitat: les dades indiquen aquesta conclusió i no una altra?
- Suficiència: no calen més proves per poder treure aquesta conclusió?
- Fiabilitat: les proves o dades són d'una font/precisió adequada?

PROPIETATS DEL TEXT DES DEL PUNT DE VISTA LINGÜÍSTIC	CONDICIONS D'UN TEXT ACADÈMIC DE QUALESEVOL DISCIPLINA
Adequació	Pertinència
Coherència	Completesa Precisió Volum de coneixements Sofisticació i connexió amb dades Especificitat, suficiència i fiabilitat
Cohesió	
Presentació	

Quan escrivim, transmetem informació que ha de ser comprensible per al lector. Per això cal ser minuciosos a l'hora de produir un text escrit i tenir en compte les propietats textuais durant el procés de redacció.

Al llarg de tot el procés cal, per tant, plantejar-se preguntes sobre el text que es vol crear:

Abans d'escriure, cal plantejar-se...	1. A qui s'adreça? 2. Sobre què tractarà? 3. Quin objectiu té? 4. Com s'organitzarà la informació? 5. Quina extensió tindrà? 6. Quina estructura ha de tenir?
Durant la redacció, convé parar atenció a...	7. Com es relacionen les idees? 8. Les frases diuen el que es pretén dir? 9. Se segueixen els criteris fixats prèviament? 10. La informació és suficient, precisa i fiable?
Després d'haver-lo redactat, cal revisar-lo, atenent a...	11. Si jo fos el receptor del text, l'entendria? 12. L'estructura i l'organització de les idees són clares i ajuden a entendre el text? 13. L'ortografia i l'ús dels signes de puntuació són correctes?

14. La presentació i els indicadors textuais ajuden a orientar-se en la comprensió del text?

Si les respostes a les catorze qüestions anteriors són clares i/o afirmatives, la redacció presenta les propietats textuais que fan que sigui un bon text i que tingui les condicions i el rigor d'un text acadèmic.

BIBLIOGRAFIA CONSULTADA

Us convidem a llegir aquests títols de referència per ampliar la informació:

- CASSANY, D.; LUNA, M.; SANZ, G. (1993). *Ensenyar llengua*. Barcelona: Graó.
- DOMÈNECH-CASAL, J. (2022). *Mueve la lengua, que el cerebro te seguirá. 75 acciones lingüísticas para enseñar a pensar Ciencias*. Barcelona: Graó.
- JORBA, J. (coord.) (1998). *Parlar i escriure per aprendre. Ús de la llengua en situació d'ensenyament-aprenentatge des de les àrees curriculars*. Bellaterra: ICE de la UAB.